זה נעשה בית שער לזה • כל בית נעשה בית שער לחצר שהוא פתוח לו : **בדיק** • מנסה אם חכמו להשיב : **שתי עירובין ושני בתים ביניהן** • ואין בני שתי החצירות רוצין לערב זו עם זו אלא כל אחת לעצמה וכל חצר לא היתה עירובה בבית הפתוח לה אלא עשאתו בית שער והיתה עירובה בבית הפתוח לחברתה :

פסו • ולאי **אי תרוייהו** בית שער משוינן אין אחד מהן עירוב דהטוען את עירובו בבית שער תקן לקמן (פה:) דאיתו עירוב **ואי תרוייהו** בית גמור אין אחד מהן עירוב שהרי בית זה מפסיק בין חצר לעירובה והוא לא עירב עמה ואינה יכולה להביא עירובה לתוכה דרך בית זה : **מי פשוינן** • לכל בית לגבי חצר הסמוכה לו ככית שער שלא נאסור עליו וגבי חצר האחרת שעשאתו בית גמור והבית בו עירובה משוינן לה כי בית למיקני עירובה : **פה נפשך** • טעמא מפרשי ואזלי : **קא מפלגת** • כל חצר בבית דלא מטרב ליה : **שניהן קנו עירוב** • אלמא משום דבין המשמשות ספק הוא וספק דבריהם להקל ועירוב מדבריהם הוא **לגבי הלי** שנאכל עירובו בין השמשות משוינן ליה ליליא ואמרינן כבר קנה עירוב **ולגבי הלי** שעירב עליו בין השמשות משוינן ליה יום ועדיין הוא לו שהות לקנות שביתה : **לא מינכרא מילתא** • **ולא הוו מילי דרבנן כי תוכא ואיטולא** לכל הכך בתים הא קיימי קמן ואי משוינן הכא הכי והכא הכי הויין מילי דרבנן כי תוכא ואיטולא **ולא ניתן פה לעדוקים לרדות** :

הדרן עלך הדר

חלון שבין שתי חצירות • כתוך עשרה • מפרש בגמ' שיהא קלת הימנו ואפי' משהו בתוך עשרה לקרקע : **מערבין שנים** • שני עירובין אלו לעצמן ואלו לעצמן ואסורין זו עם זו: **ואם רצו מערבין אחד** • עירוב אחד שיתנו אלו עירובו ויערבו עמהן ויהיו כאחד : **פחות מעשרה** • אלו פחות הוי, למעלה מעשרה נמי, דאיתו כל הכותל אינו גבוה יותר הוי מחיצה מעלייתא הלכך כשאין כלום מן החלון בתוך עשרה אלו פחות הוא ואין מערבין אחד ואסורות זו עם זו: דלך לאם הכותל ודלך לאמו חלון ודלך תורים וסדקים : **גמ' רבן שמעון** • בפירקא קמא (א) בברייתא בגמרא : **פא קמשמע לן מעמא דכוליה למעלה מי' כו'** • דאי מריש הוה אמינא כולו בתוך ' בעינן : **ומקצתו** • אפילו מקצת : **צריך שיהא בהקיפו עשרים וארבעה** הכי לא מצית למינקט בגוויה חלון מרובע ד' על ד' כל חלון שגול בתחתיו אמצעיתו לכאן ולכאן הוא מגביה והולך וצריך לזה שיהו שני טפחים ומקצתו לאוכף מהקיפו בתוך ' מאמצעו לכאן טפח ומאמצעו לכאן טפח ועוד משהו מקום דכי מרבעינן ליה מדליגן ליה מיניה שני טפחים מן ההיקף שגול שבין קרן לקרן לכל לד דסתמינן להו ומוקמינן לה אריבועא ומגלה אותו משהו הנשאר בסוף ' (ב) על פני רוחב החלון כדאמר לקמן רבועא מגו שגולה פלגא בעיא לדלויי כלומר אי מדה הנוקרת בריבוע ריבה הגגול עליו והיקף המרובע ט"ו גמלא הגגול רבה עליו ח' הרי ב' טפחים לכל לד :

הסמוכה לה הנותן עירובו בבית שער אכסדרה ומרפסת אינו עירוב ואי הני הורבות בתין נינהו נמצאו כל אחד מפלפל בחורבה הסמוכה לה בבית דלא מערב דהא (של) [כל] חד מיניהו לא יהב עירוביה אלא בחורבה הסמוכה לחבירתה ואמרינן מיכדי פסיקא הוא מאי שנא מדרבה דאמר א' לשנים צאו ועירב עליהן כו' . ודחינן חכי השתא התם בין השמשות ספק יום וספק לילה וספק (העירוב) [עירוב] כשר הכא אי לתרוייהו בית שער [או לתרוייהו בית] אבל לגבי האי בית שער ולגבי האי בית לא : **הדרן עלך פרק הדר**

פ"ז חלון שבין ב' חצירות ד' על ד' בתוך ' מערבין שנים ואין מערבין כו' . אוקימנא להא מתניתין אפילו לרבנן דסבירא להו דשלשה לא אסורינן בתו לבוד ותלתא סני הכא דלדווי פתחא אי איכא (י') [ד"] פטחים הני פתחא ואי לא לא ואוקימנא נמי דהאי חלון שיש בו ד' על ד' פטחים אי הוו הני ד"ם כולהו למעלה מי' פטחים [ומקצתן בתוך ']) אם רצו מערבין אחד . תניא להא דתנו רבנן כולו למעלה מי' ומקצתו בתוך ' כו' . תנא [בתוספתא] באהלות פי"ג עמוד המטול באויר אינו מביא את המומאה תחת דופנו עד שיהא בהיקפו כ"ד טפחים ' (אמי) [יוסי] א' כ"ח *). אין לך כ"ה טפחים שאין הארץ אוכלת טפח וכה"א ויהיו הרמונים תשעים וששה אי אפשר לומר : א"ר יוחנן [חלון] עגול צריך שיש בהיקפו כ"ד טפחים ומחן ב' טפחים ומשהו בתוך ' ואסיקנא דר' יוחנן בריבוע דקיסרי דמעו ואמרי ריבוע דנפיק מנו עיגולא פלגא אמרה בהקיפו ג"ם יש בו רוחב טפח מרכתיב ויעש את הים מוצק ' באמה וגו' וקו ל' באמה יסוב אותו סביב . יכבר פירשנוהו בפרק הראשון וגם פירשנוהו בבסכת סוכה בפרק א בסוכה העשויה כבשן וכיון שכל מה שיש בהיקפו שלשה טפחים יש בו רוחב טפח (המרובע) [והמרובע] היוצא מן העיגול למעמיה דרייני דקיסרי

*) תסר כאן וי"ל סביה ר' יוסי אומר אין לך מ' וכ"ם אומר רימונים תשעים ושמה וגו' ואומר כל הרימונים מלא של הטבלה סביב מי אפשר כבר נאמר וכו' אמור מעתה מרבעה בלונין בכותל ותשעים ושמה נמלא מפתון ע"כ .

רב נסים גאון

פ"ז חלון שבין שתי חצירות ליטא תנן סתמא כרבן שמעון בן גמליאל דאמר כל פחות סד' עיקר דברי רבן שמעון בן גמליאל בברייתא אמורה בפרק מבוי (דף יד) תנו רבנן קורה היוצאה מכותל זה כו' רבן שמעון בן גמליאל אומר פחות מד' אין צריך להביא קורה אחרת ואיתא נמי (פוסס דף כב) בפרק הישן תחת המפה והיא שנויה בתוספתא דעירובין בפרק א' :

עד

אמצעי הוה ליה בית שמניחין בו' • נראה דאפי' יתנו העירוב בחצר הבתים הסמוכים לחצירות לו אפילו באחד מבתי החצירות אלו ג' בתים אין צריכין ליתן עירוב דעשאו כולם בית שער לאותה חצר המוליכה עירוב דרך עליהן לחצר אחרת :

שניהם קנו עירוב • מתוך פי' הקונטרס משמע דאיירי בעירובי תחומין וקשה דבפרק במה מדליקין (שבת דף לד·) משמע דלא איירי רבא בתרוייהו בעירובי חצירות ובעירובי תחומין דמשני לא קשיא כאן בעירובי חצירות כאן בעירובי תחומין וא"כ לפירוש הקונט' בעירובי חצירות לא קנו וקשה דא"כ מאי פריך הכא מדרבא ונראה כפירוש רבינו חננאל דרבא איירי בעירובי חצירות אבל בעירובי תחומין דתמיהי לא קנו והשתא פריך שפיר ולשון לא דקאמר לא ועדיב עליו שייך אפי' בעיר כמו לא ושסור לו פוטרים (ב"מ דף פג·*) :

הדרן עלך הדר

לימא תנן סתמא כרשב"ג • דקס"ד דלרבנן כיון דבג' יומא מתורת לבוד חשוב פתח : **הא** קמ"ל טעמא דכולה למעלה • ולגבי דהדר ותנא למעלה מעשרה תנא נמי פחות מארבעה על ארבעה : **ושנים** ומשהו מהן בתוך ' • לא כמו שפירש בקונט' ב' טפחים ומשהו אוכף מהיקפו בתוך ' מאמצעו ולכאן טפח ומאמצעו ולכאן טפח אלא כמו שפירש ריב"ן אלו שני טפחים ומשהו זקופים מלמטה למעלה דאלון זה הוי שמונה טפחים על שמונה טפחים מאחר דבשגולו כ"ד טפחים על כרחך באמצעו ח' טפחים דכל שבהיקפו שלשה טפחים יש ברוחבו טפח וכשאסיר שני טפחים למטה וכן למעלה וכן משני לדדין ישאלו ד' על ד' הלכך צריך שיהא החלון ב' טפחים ומשהו בתוך ' באוכף זקיפה החלון באמצעיתו כדי שיהא משהו מן המרובע בתוך עשרה : ורבי

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה רבן שמעון בפירקא קמא ר"ג דלא דף פ: (ב) ר"ח צריך וכו' בסוף עשרים סוף על פני :

[לקמן פג:]

[ע"ז ע. ומ"נ]

[ר"ה נב: נג. יבמות יג. נ: כתובות נת. מריש יד: מריות כ: כריתות יח:]

*) [ע"ז יג: ומ"נ]

רבינו חננאל

אחת הן . ור' יוחנן אמר אפי' חיצון של פנימי דסבר אע"ג דכבית שער הוא בית שער דפנימי לא הוי בית שער דהא איכא אחריני חוצה לו . ושמואל סבר אפי' בית שער דפנימי בית שער הוא . אמר [רב נחמן אמר רבה בר אבוה] משמיה דרב ב' חצירות ושלשה בתים ביניהן זה בעל החצר [בא] בדרך הבית שקרוב לו ובעל החצר האחר בא בדרך הבית האחר הקרוב לו ושניהן כאן ונתנו עירובן בבית האמצעי זה הבית הקרוב לה נעשה בית שער לחצר זו וזה הבית נעשה בית שער לחצר זו נמצאו ב' הבתים החיצונים בתי שער ואין צריכין עירוב . כדתנן הדר בבית שער אכסדרה ומרפסת אינו אוסר והאמצעי הוה ליה בית שמניחין בו עירוב כי בתוכו נתנו עירובן ב' חצירות וקיי"ל כל בית שמניחין בו עירוב אין צריך ליתן פת . נמצאו ג' בתים וב' הצירות יוצאין בעירוב אחד של חצר. בדיק להו רחבה לרבנן בלומר אם הן (בקיין) [בקיאי] בהלכות עירובין שתי חצירות ושתי חורבות של אחרים ביניהן זה בא מחצירו דרך החורבה הסמוכה לחצירו ונתן עירובו בחורבה [האחרת] (ש כ ח י צהלה) . וכן בא זה מחצירו דרך החורבה הקרובה לחצירו ונתן עירובו בחורבה האחרת קנו עירוב או לא קנו עירוב ואמרו ליה לא קני עירוב ממה נפשך אי הני חורבות כל חדא הויא בית שער לחצר מיניהו לא יהב עירוביה

נוסח אחר מדות חלון בבות ל' טבין ב' חצירות בני טיבא אפטר לרבה ב"ח :

תת נוסח חלון עגול בגיון בל"ל לפי ר"יחנן בגי' היקף של כ"ד טפחים אבגב (מרגן) סיגלה של קטיות דל חטבונו של ר"יחנן

תשובות